

Titel:	Richtsnoerdocument betreffende het gebruik van gezondheidsclaims voor levensmiddelen op basis van VERORDENING (EG) 1924/2006 van 20 december 2006 (kort: Richtsnoerdocument ClaimsVO)
---------------	--

Versie: februari 2014

Inleiding en Doel (concept) richtsnoerdocument

Inleiding

Verordening (EG) 1924/2006 van 20 december 2006 (kortom: ClaimsVO) heeft tot doel om een hoog beschermingsniveau voor de consument te waarborgen. De claims inzake levensmiddelen moeten voor de consument begrijpelijk zijn en alle stoffen waarvoor een claim wordt gedaan moeten een (wetenschappelijk) bewezen heilzaam nutritioneel of fysiologisch effect hebben. De ClaimsVO beoogt verder om verschillen tussen de nationale bepalingen met betrekking tot claims te harmoniseren zodat het vrije verkeer van levensmiddelen gegarandeerd is en dit niet leidt tot ongelijke concurrentievoorwaarden. De ClaimsVO is van toepassing op alle voedings- en gezondheidsclaims die in commerciële mededelingen worden gedaan over levensmiddelen die zijn bestemd voor de eindverbruiker. Ook handelsmerken en andere merknamen en fantasienamen die als voedings- of gezondheidsclaims kunnen worden opgevat, vallen onder de ClaimsVO.

Doel

Dit richtsnoerdocument heeft tot doel om (stakeholders van) de levensmiddelen- en voedingssupplementenindustrie bewust te maken van de criteria van de ClaimsVO wanneer zij gezondheidsclaims¹ maken voor hun producten en bij het maken van (publieks)reclame daarover. Het richtsnoerdocument biedt praktische handvatten en vervangt de actuele wet- en regelgeving niet. Deel 1 van het richtsnoerdocument omvat een algemene uitleg over de ClaimsVO en de toepassing daarvan, deel 2 omvat een richtsnoer voor het gebruik van alternatieve bewoordingen.

Deel I van het richtsnoerdocument

Definities

Claim¹:

elke boodschap of aanduiding die niet verplicht is op grond van de communautaire of nationale wetgeving, met inbegrip van illustraties, grafische voorstellingen of symbolen, ongeacht de vorm, waarmee gesteld, de indruk gewekt of geïmpliceerd wordt dat een levensmiddel bepaalde eigenschappen heeft;

Voedingsclaim²: een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat een levensmiddel bepaalde heilzame voedingseigenschappen heeft die zijn toe te schrijven aan:

- a) de energetische waarde (calorische waarde) die het
  - i) levert,
  - ii) in verlaagde of verhoogde mate levert, of
  - iii) niet levert, en/of
- b) de nutriënten of andere stoffen die het
  - i) bevat,
  - ii) in verlaagde of verhoogde hoeveelheid bevat, of
  - iii) niet bevat.

Gezondheidsclaim^{3,4}: een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat er een verband bestaat tussen een levensmiddelen categorie, een levensmiddel of een bestanddeel daarvan en de gezondheid.

Gezondheidsclaims beschrijven of verwijzen naar het volgende:

- a) De rol van een nutriënt of andere stof bij de groei en ontwikkeling en de functies van het lichaam, of
- b) Psychologische functies of gedragsfuncties, of
- c) Onverminderd Richtlijn 96/8/EG, het afslankende of het gewichtsbeheersende effect, een vermindering van het hongergevoel, een versterking van het gevoel van verzadiging, of beperking van de in de voeding beschikbare energie.

Claim inzake ziekterisicobeperking⁵: een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat de consumptie van een levensmiddelen categorie, een levensmiddel of een bestanddeel daarvan een risicofactor voor het ontstaan van een ziekte bij de mens in significante mate beperkt.

Voedingssupplementen⁶: zijn voedingsmiddelen als aanvulling op de normale voeding bedoeld die een geconcentreerde bron van een of meer nutriënten of andere stoffen met een nutritioneel of fysiologisch effect vormen en in voorgedoseerde vorm op de markt worden gebracht, namelijk als capsules, pastilles, tabletten, pillen, en soortgelijke vormen, zakjes poeder, ampullen met vloeistof, druppelflacons, en soortgelijke vormen van vloeistoffen en poeders bedoeld voor inname in afgemeten kleine eenheidshoeveelheden.

Nutriënt⁷: eiwitten, koolhydraten, vetten, voedingsvezels, natrium en de in de bijlage bij Richtlijn 90/496/EEG genoemde vitaminen en mineralen, alsmede stoffen die tot een van deze categorieën behoren of er een bestanddeel van zijn.

---

¹ Verordening (EG) 1924/2006, artikel 2 lid 2

² Verordening (EG) 1924/2006, artikel 2 lid 4

³ Verordening (EG) 1924/200, artikel 2 lid 5

⁴ Verordening (EG) 1924/2006 art 13

⁵ Verordening (EG) 1924/2006 artikel 2 lid 6

⁶ Richtlijn 2002/46/EG Artikel 2 lid 1 sub b

⁷ Verordening (EG) 1924/2006, artikel 2 lid 2 sub 2

Andere stof⁸: een stof die geen nutriënt is, maar wel een nutritioneel of fysiologisch effect heeft.

Content-claim/Ingrediënt-claim⁹: Een content-claim is een vermelding van de aanwezige ingrediënt(en), uitsluitend ter identificatie van het product, zonder dat er direct noch indirect een gezondheids- of voedingsclaim wordt gesuggereerd. Contentclaims kunnen alleen gemaakt worden voor ingrediënten die geen enkele goedgekeurde gezondheid- of voedingsclaim hebben. Voorbeeld van toelaatbare toepassingen van een content-claim zijn de aanduidingen van de herkomst of kwaliteit van het ingrediënt. Niet-toelaatbaar is daarentegen een aanduiding van de opneembaarheid van het ingrediënt. Dat suggereert op zijn minst een nutritioneel effect van het ingrediënt.

Definities van begrippen in de context van de ClaimsVO

Wetenschappelijk bewezen: Dit kan alleen maar gebruikt worden in combinatie met een door de Europese Food Safety Authority (EFSA) positief beoordeelde en door de EU commissie goedgekeurde voedings- of gezondheidsclaim.

Gezond: dit verwijst naar gezondheid, het is een verwijzing naar een algemeen, niet-specifiek voordeel en is toegestaan als zij samengaat met een specifieke gezondheidsclaim valt onder de bepalingen van artikel 10 lid 3 van de ClaimsVO.

Voedzaam: dit verwijst naar de nutritionele waarde van het levensmiddel en is daarmee een voedingsclaim. Er moet daarbij duidelijk worden aangegeven waarom het product als zodanig kan worden beschouwd (bijvoorbeeld dat het een bron is van meerdere vitamines en/of mineralen en deze erbij vermelden).

Superfood: dit is een te algemene term om te kunnen worden beoordeeld. Het kan verwijzen naar verschillende eigenschappen van het levensmiddel. Het is te algemeen om als nutritioneel- of gezondheidseffect te worden uitgelegd. Wanneer het duidelijk in een nutritionele context of in de context van een gezondheidseffect wordt gebruikt, dient dit gevolgd te worden door een specifieke, toegestane gezondheidsclaim

Het gebruik van claims conform wetgeving

Welke claims zijn er?

De ClaimsVO onderscheidt een viertal soorten claims: voedingsclaims, inclusief vergelijkende voedingsclaims (ClaimsVO art.8 en 9), claims inzake ziekterisicobeperking (ClaimsVO art.14 lid 1 sub a), claims die verband houden met de ontwikkeling en gezondheid van kinderen (ClaimsVO art.14 lid 1 sub b) en gezondheidsclaims die niet over ziekterisicobeperking en de ontwikkeling en gezondheid van kinderen gaan (ClaimsVO art.13.1). Deze laatste worden ook wel 'generieke' gezondheidsclaims genoemd.

Voor wie is de claim bedoeld?

In de ClaimsVO is bepaald dat claims inzake levensmiddelen begrijpelijk moeten zijn voor de gemiddelde consument. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft daartoe als criterium voor de gemiddelde consument ontwikkeld: bij de beoordeling van een handelspraktijk moet worden uitgegaan van de perceptie van de redelijk

⁸ Verordening (EG) 1924/2006, artikel 2 lid 2 sub 3

⁹ Eigen definitie binnen de zelfregulering

geïnformeerde, omzichtige en oplettende consument, waarbij eveneens rekening wordt gehouden met maatschappelijke en culturele factoren¹⁰. Verder is bepaald dat wanneer een claim gericht is op een bepaalde groep consumenten, zoals kinderen, het wenselijk is dat het effect van de claim vanuit het gezichtspunt van het gemiddelde lid van die groep wordt beoordeeld. Claims die gaan over de ontwikkeling en gezondheid van kinderen zijn in de ClaimsVO apart benoemd. Zie ook passage over grensvlakken.

Welke gezondheidsrelaties mag ik gebruiken?

De toegelaten (en afgewezen) gezondheidsclaims zijn (en worden) opgenomen in het EU Register voor claims (zie <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>). Alle overige voedings- en gezondheidsclaims zijn verboden, tenzij de uiteindelijke beslissing voor het toestaan of afwijzen van de claim opgeschort is. Dit geldt voor claims op de zogenoemde 'on hold lijst'. Er bestaan ook gezondheidsclaims die niet bij de EFSA zijn ingediend. Deze claims mogen niet meer gebruikt worden. Voor de goede orde wordt hierbij opgemerkt dat andere claims dan voedings- en gezondheidsclaims nooit in het register zullen zijn opgenomen omdat deze niet via de ClaimsVO zijn gereguleerd.

De bewoordingen van de toegelaten voedings- en gezondheidsclaims behoeven niet letterlijk gevolgd te worden. Toegestaan zijn namelijk ook andere bewoordingen op voorwaarde dat deze voor de consument dezelfde betekenis hebben. Daarbij is het onder meer belangrijk dat de bewoordingen begrijpelijk zijn voor de consument, deze door de EFSA bevestigd wetenschappelijke bewijs reflecteren (zogenaamde EFSA-opinies) voor een nutritioneel en/of fysiologisch effect en door hun formulering niet medisch van aard worden.

Voor een goedgekeurde voedings- of gezondheidsclaim mag de functie van het betreffende nutriënt, de stof, het levensmiddel of de levensmiddelencategorie in het lichaam worden uitgelegd via de beschikbare communicatiekanalen, zodat de consument begrijpt waar het over gaat. Dit kan op basis van algemene kennis en/of de EFSA opinie.

Bijvoorbeeld:

De gezondheidsclaim "Vitamine C draagt bij tot de normale collageenvorming voor de normale werking van de bloedvaten" is een goedgekeurde gezondheidsclaim. De meeste consumenten zullen niet weten wat collageen is, laat staan wat dit voor betekenis heeft voor de bloedvaten. Een adverteerder/producent zou dan moeten kunnen uitleggen wat collageen is en welke betekenis het heeft voor die bloedvaten. Voor de goede orde: het is daarbij niet de bedoeling dat de uitleg zo wordt geformuleerd dat er sprake is van een medische claim, of dat de uitleg de strekking van de claim groter maakt dan hetgeen is goedgekeurd door de Europese Commissie! De uitleg moet een toelichting zijn over de functie in het lichaam zonder medische connotaties.

Wanneer is sprake van een (verboden) medische claim?

Richtlijn 2000/13/EG bevat een algemeen verbod op informatie waarin aan levensmiddelen een geneeskrachtige werking wordt toegeschreven (medische claims worden gebruikt). Elke bewering en/of uiting die aan levensmiddelen eigenschappen toeschrijft inzake het voorkómen, behandelen of genezen van een menselijke ziekte of toespelingen maakt op dergelijke eigenschappen is niet toegestaan. Dergelijke informatie wordt in dat geval niet beschouwd als een gezondheidsclaim

Behoudens de afwijkingen waarin wordt voorzien in de wetgeving van de Unie betreffende natuurlijk mineraalwater en voor een bijzondere voeding bestemde levensmiddelen, mag de voedselinformatie aan levensmiddelen geen eigenschappen

---

¹⁰ *Considerans richtlijn Oneerlijke Handelspraktijken 2005/29/EG*

toeschrijven inzake het voorkómen, behandelen of genezen van een menselijke ziekte, noch toespelingen maken op dergelijke eigenschappen¹¹.

Het gaat bij de artikel 13 generieke gezondheidsclaims om het instandhouden van een goede gezondheid. Van het instandhouden van een goede gezondheid is onder meer sprake bij het verzorgen, ondersteunen, helpen, behouden, bewaren, etc. van een normale werking van een orgaan of lichaamsfunctie.

Voorbeeld: de claim 'ter ondersteuning van de spijsvertering' is een gezondheidsclaim. De spijsvertering is een normale functie van het lichaam. Elke gezonde mens heeft een spijsvertering. De claim suggereert geenszins dat de (originele) spijsvertering 'niet goed' zou zijn. Daarentegen is de claim 'ter bevordering van een (te) trage spijsvertering' 'niet toegestaan als gezondheidsclaim. Een (te) trage spijsvertering hoort niet bij een normale fysiologische werking van het lichaam. Het is een verbetering van de fysiologische functie bij de mens en 'verkleurt' daarmee in de richting van een medische claim.

Bij de beoordeling of sprake is van een medische claim moet naast de bewoording ook de gehele context (inclusief beeld en opmaak) in ogenschouw worden genomen. Door de context kan een geautoriseerde gezondheidsclaim 'verkleuren' tot een verboden, medische claim. Zoals het afbeelden van een dokter in een witte jas dat kan doen.

Mag men claims gebruiken die zinspelen op een tekort?

Als aangetoond is dat er een relatie is tussen een tekort aan nutriënt X en aandoening Y aan het immuunsysteem, blijkt daaruit de relatie tussen nutriënt X en het immuunsysteem. Nutriënt X ondersteunt dus het immuunsysteem. Niet gesteld mag worden dat Nutriënt X het (gezonde) immuunsysteem stimuleert. En uiteraard mag ook niet geclaimd worden dat nutriënt X aandoening Y voorkomt of geneest. Het is niet toegestaan om te stellen, suggereren of impliceren dat een evenwichtige, gevarieerde voeding in het algemeen geen toereikende hoeveelheden nutriënten kan bieden (art. 3 lid 3 ClaimsVO).

Mag ik een algemene, niet specifieke gezondheidsclaim gebruiken?

Op grond van de ClaimsVO¹² is het alleen toegestaan om verwijzen naar algemene, niet-specifieke voordelen van de nutriënt of het levensmiddel voor de algemene gezondheid of voor het welzijn op het gebied van de gezondheid te maken als zij gepaard gaat met een specifieke gezondheidsclaim die is geautoriseerd. Gezondheidsclaims die onder artikel 13/14 zijn afgewezen omdat ze niet voldoende specifiek zijn, behoren eveneens tot de categorie "verwijzingen (...)" als zij gepaard gaat met een specifieke gezondheidsclaim die is geautoriseerd.

Bijvoorbeeld de claim: 'dit product is gezond!' moet gecombineerd worden met bijvoorbeeld een geautoriseerde gezondheidsclaim over dit product of een bestanddeel ervan, zoals bijvoorbeeld 'goed voor de spijsvertering', en het product moet ook voldoen aan de conditions of use voor die claim. Deze 'onderbouwing met een specifieke claim' behoort 'naast' of 'na' de de algemene, niet specifieke voordelen van de nutriënt/het levensmiddel worden gedaan. Voor een andere uitwerking verwijzen we naar het Uitvoeringsbesluit van de Commissie ten aanzien van specifieke voorwaarden voor het gebruik van artikel 10 claims d.d. 24 januari 2013.

Welke voorwaarden gelden er bij gebruik van een claim?

Claims moeten voldoen aan een aantal algemene voorwaarden¹³. Zo moet er sprake zijn van een bewezen heilzaam nutritioneel effect, moet er voldoende van de stof waarover wordt geclaimd aanwezig zijn of juist afwezig zijn, terwijl deze stof in een vorm moet zijn die door het menselijk lichaam kan worden verwerkt. De hoeveelheid die een consument redelijkerwijs van het bewuste product kan consumeren (binnen het bestaande

¹¹ VERORDENING (EU) Nr. 1169/2011 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 25 oktober 2011, betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten

¹² ClaimsVO art.10 lid 3

¹³ ClaimsVO art. 5 en art. 10 lid 2

voedingspatroon) moet ook voldoende zijn. Daarnaast zijn alle toegestane claims in de ClaimsVO voorzien van specifieke voorwaarden onder welke deze claims mogen worden toegepast. Voor het merendeel staan hierbij ook de (minimale) hoeveelheden die aanwezig moeten zijn voor het gebruik van de claim. Er kunnen ook voorwaarden zijn bepaald ten aanzien van de beperking of het gebruik van het levensmiddel en eventuele aanvullingen of waarschuwingen die vermeld moeten worden.

Het kan voorkomen dat de voedingsmatrix waarin het nutriënt wordt aangeboden van belang is. Wanneer uit de door de EFSA bevestigde, wetenschappelijke onderbouwing is gebleken dat het geclaimde gezondheidseffect alleen optreedt bij inname van een bepaalde voedingsmatrix, zou het misleidend zijn om deze claims ook voor andere voedingsmiddelen te maken¹⁴. Indien dit het geval is, staat dit duidelijk bij de voorwaarden voor gebruik van de claim vermeld.

De ClaimsVO heeft bepaald dat zogenaamde voedingsprofielen zullen worden vastgelegd.¹⁵ Zodra deze voedingsprofielen van kracht zijn, zullen voedings- en gezondheidsclaims in beginsel alleen zijn toegestaan op levensmiddelen die voldoen aan deze voedingsprofielen.

Voorts geeft de ClaimsVO aan dat de claim betrekking heeft op een levensmiddel dat gereed is voor consumptie overeenkomstig de aanwijzingen van de fabrikant¹⁶. In de meeste gevallen gaat het dan om producten zoals verkocht. In sommige gevallen moet een levensmiddel echter opgelost worden (vb. limonadesiroop), of neemt het gedurende de bereiding andere stoffen op (zoals water). In dergelijke gevallen is het van groot belang om de navolgende punten in overweging te nemen:

Als het product moet worden opgelost in of vermengd met water geldt dat de gezondheidsclaim van toepassing is op het product na bereiding.

Als het product moet worden vermengd met of opgelost in een product die zelf ook een bepaalde voedingswaarde kent (bijvoorbeeld ontbijtgranen in melk, warme snacks in frituurolie) die wisselend kan zijn afhankelijk van hoeveelheid of variant, wordt aanbevolen de claim van toepassing te laten zijn op het product zoals verkocht. Men kan immers niet zeker weten of de gebruiksinstructie wordt opgevolgd.

Vallen voedingsvoorlichting en voedingsadviezen onder de reikwijdte van de ClaimsVO?

Dit is afhankelijk van hoe het gebruikt wordt. Als het bijvoorbeeld in de commerciële communicatie is opgenomen, dan valt het binnen de reikwijdte van de ClaimsVO. Als het wordt gebruikt in niet-commerciële communicatie, valt het buiten de reikwijdte van de ClaimsVO. Bedrijven mogen refereren aan nationale campagnes, maar wanneer op het product daarmee een relatie met gezondheid wordt gemaakt, dan kan het een gezondheidsclaim worden.

Moet men de gebruiksvoorwaarden letterlijk volgen?

Te allen tijde moet voldaan worden aan de gebruiksvoorwaarden/conditions of use. Indien de dosering bijvoorbeeld minder is dan volgens de gebruiksvoorwaarden, mag niet aangegeven worden dat om het gezondheidseffect te bereiken, het overige deel 'aanvullend door de normale voeding' geleverd wordt of iets dergelijks. De gebruiksvoorwaarden en eventuele aanvullende informatie en/of waarschuwingen hoeven niet letterlijk te worden overgenomen. Wel dient de consument er dezelfde betekenis aan te geven.

---

¹⁴ ClaimsVO art.5 lid 1 onder c

¹⁵ ClaimsVO, art. 4

¹⁶ ClaimsVO, art. 5 lid 3

Moet men de gebruiksvoorwaarden, vermeld in Art. 10.2, ook toepassen op andere informatiekanalen dan etikettering?

De gebruiksvoorwaarden, vermeld in Art. 10.2, zijn enkel van toepassing op de etikettering of, bij ontbreken daarvan, in de presentatie en de reclame.

Hoe worden illustraties, grafische afbeeldingen en symbolen beoordeeld?

Ook alle gebruikte illustraties, grafische afbeeldingen en symbolen waarmee gesteld, de indruk gewekt of geïmpliceerd wordt dat het levensmiddel bepaalde heilzame eigenschappen heeft, dienen te voldoen aan de ClaimsVO en in samenhang beoordeeld te worden met gebruikte teksten¹⁷. De afbeelding van een hart in de nabijheid van voedingsclaims over verzadigd vet en natrium impliceert een positieve invloed op de hartgezondheid (en dat wordt beschouwd als gezondheidsclaim) en valt om die reden onder de ClaimsVO. Een afbeelding van een hart op een doos chocolade met een strik "voor Valentijn", impliceert geen gezondheidseffect en valt niet onder de Claims VO. Een pakje suikervrije kauwgom met daarop een afbeelding van een gezond, cariësvrij, gebit impliceert een gezondheidsclaim over gebitsgezondheid. Een afbeelding van een mond en tanden die iets consumeren zonder vergezeld te gaan van een voedings- of gezondheidsclaim impliceert deze niet per definitie.

Waar moet ik op letten bij het kiezen van een handelsmerk of merknaam?

Elk handelsmerk of merknaam die voorkomt in de etikettering of de presentatie van een levensmiddel of in de daarvoor gemaakte reclame en als een voedings- of gezondheidsclaim kan worden uitgelegd, moet voldoen aan de bepalingen van de ClaimsVO¹⁸. Er geldt echter wel een lange overgangstermijn: handelsmerken of merknamen die bestonden vóór 1 januari 2005 en die niet voldoen aan de ClaimsVO, mogen gebruikt blijven worden tot en met 19 januari 2022.¹⁹

Deze overgangstermijn geldt ook voor de zogenoemde generieke benamingen van producten. Dit zijn traditionele namen van producten die iets gezondheidsbevorderends of zelfs iets medisch kunnen impliceren maar waarvan iedereen inmiddels weet dat dit in werkelijkheid niet het geval is. Bekende voorbeelden zijn Stophoest en Antaflu snoepjes. De Europese Commissie gaat echter nog wel een procedure ontwikkelen opdat voor dergelijke producten een uitzondering kan worden aangevraagd.

Hoe passen claims in de context van een evenwichtige, gevarieerde voeding?

Claims mogen consumenten niet ontmoedigen af te stappen van een evenwichtige en gevarieerde voeding. Zo mag niet gesteld, gesuggereerd of geïmpliceerd worden dat een evenwichtige, gevarieerde voeding in het algemeen geen toereikende hoeveelheden nutriënten kan bieden of dat het levensmiddel de enige bron is van een bepaald nutriënt of dat het moeilijk is om een voldoende inname te verkrijgen bij een evenwichtige, gevarieerde voeding²⁰. Consumenten moeten ervan bewust worden gemaakt dat consumptie van het specifieke levensmiddel deel moet uitmaken van een gevarieerde, evenwichtige voeding en niet overmatig of zodanig dat dit tegen goede eetgewoonten indruist. Het moet de consument duidelijk worden dat consumptie van het levensmiddel waarop de gezondheidsclaim betrekking heeft, in het kader van een gevarieerde, evenwichtige voeding, slechts één van de aspecten van een gezonde leefstijl is.

Claims mogen ook niet leiden tot twijfels omtrent de veiligheid en/of de geschiktheid uit voedingsoogpunt van andere levensmiddelen²¹

---

¹⁷ ClaimsVO art. 2 lid 2 sub 1

¹⁸ ClaimsVO art.1 lid 3

¹⁹ ClaimsVO, art.28 lid 2

²⁰ ClaimsVO art.3 lid d

²¹ ClaimsVO art.3 lid b

Daarentegen mogen claims ook niet zodanig gebruikt worden dat het de consument aanspoort tot het bovenmatig nuttigen van een levensmiddel of dat het de excessieve consumptie van een levensmiddel vergoelikt²².

Welke gezondheidsclaims mogen sowieso niet?

De volgende claims zijn niet toegestaan²³:

- a) Claims waarin de indruk wordt gewekt dat het niet nuttigen van het levensmiddel de gezondheid kan schaden
- b) Claims die zinspelen op de snelheid of de mate van gewichtsverlies. Uitingen die aangeven dat men een aantal kilo in een bepaalde tijd kan afvallen zijn hiermee verboden. Ook het tonen van de mate van gewichtsverlies met een 'voor- en na' situatie valt hieronder.

Beroepsbeoefenaren

Mag er verwezen worden naar aanbevelingen van artsen of andere beroepsbeoefenaren?

Claims waarin wordt verwezen naar aanbevelingen van individuele artsen of beroepsbeoefenaren op het gebied van de volksgezondheid zijn niet toegestaan²⁴. Met een beroepsbeoefenaar op het gebied van de volksgezondheid worden alle personen bedoeld die primair vanuit hun beroep adviseren over preventie/behandeling van ziekten en zaken betreffende de gezondheid. Lifestylecoaches vallen hier bijvoorbeeld niet onder.

De ClaimsVO maakt een uitzondering voor aanbevelingen of goedkeuringen door nationale verenigingen van gezondheidsmedewerkers, voedingsdeskundigen of diëtisten en liefdadigheidsinstellingen op het gebied van de volksgezondheid²⁵. Het gaat hierbij ook om internationale verenigingen en liefdadigheidsinstellingen die nationaal (in Nederland) bekend zijn. Bijvoorbeeld de WHO (World Health Organisation). Bij het gebruik van bijvoorbeeld logo's van in artikel 11 bedoelde partijen die een effect suggereren, moet dit onderbouwd zijn met een goedgekeurde gezondheidsclaim.

Valt de communicatie naar/van een arts of beroepsbeoefenaar op het gebied van de volksgezondheid ook onder de ClaimsVO?

Communicatie over bijvoorbeeld de gezondheidsvoordelen van een levensmiddel richting een arts of beroepsbeoefenaar op het gebied van de volksgezondheid valt niet onder de ClaimsVO.

Materialen bedoeld voor patiënten vallen wel onder de ClaimsVO.

Valt de business-to-business communicatie ook onder de ClaimsVO?

Business-to-business communicatie valt onder de ClaimsVO als de communicatie uiteindelijk de eindconsument bereikt. Denk hierbij aan kant-en-klare verpakte producten die via de horeca voor de consument bestemd zijn en door de consument in zijn verpakking gezien wordt.

Communicatie die niet bestemd is voor de consument, en de consument niet zal bereiken, valt niet onder de ClaimsVO. Denk hierbij aan communicatie over eigenschappen van grondstoffen uitsluitend bedoeld voor de producent van een product.

---

²² ClaimsVO art.3 lid c

²³ ClaimsVO art.12 lid a t/m b

²⁴ ClaimsVO art 12 lid c

²⁵ ClaimsVO art 11

Grensvlakken claims. Wanneer is sprake van een zogenaamde kinderclaim en wanneer van een generieke (artikel 13.1 ClaimsVO) claim, op een product dat ook door kinderen wordt geconsumeerd?

Kinderclaims zijn claims die verband houden met de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen²⁶. Generieke gezondheidsclaims (artikel 13) die voorkomen op levensmiddelen/voedingssupplementen die bedoeld zijn om ook door kinderen te worden geconsumeerd, worden niet automatisch kinderclaims.

De volgende claims moeten gezien worden als kinderclaims:

- Gezondheidsclaims die uitsluitend refereren aan de ontwikkeling en gezondheid van kinderen en waar de wetenschappelijke onderbouwing alleen geldig is voor kinderen, dat wil zeggen dat ze bestaat uit data verkregen in studies met kinderen.
- Gezondheidsclaims gebezigd op producten die uitsluitend voor kinderen bedoeld zijn zoals opvolg voeding en bewerkte graanproducten en baby voeding zoals gedefinieerd in de Richtlijnen 2006/141/EG en 2006/125/EG);

Gewone gezondheidsclaims, artikel 13 claims zijn claims die refereren aan de rol van een nutriënt of andere stof in de groei, ontwikkeling en het functioneren van het lichaam, waarbij de wetenschappelijke onderbouwing alle leeftijden omvat, of meer dan alleen de doelgroep kinderen.

---

²⁶ artikel 14 lid 1 sub b

Deel II van het richtsnoerdocument

Interpretatiekwesties in relatie tot het hanteren van andere bewoordingen dan de officiële in de EU-lijst.

Lijst met voorbeeldbewoordingen gezondheidsclaims

In de zogenaamde 'database' in Excel behorende bij dit richtsnoerdocument zijn voorbeelden opgenomen van alternatieve bewoordingen van claims. Deze 'indicatieve lijst van voorbeeldbewoordingen' is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de NVWA. Deze lijst kan als inspiratiebron dienen voor bedrijven als ze gebruik willen maken van andere bewoordingen dan die welke in de officiële lijst met claims staan vermeld. Claims mogen nooit onjuist, dubbelzinnig of misleidend zijn²⁷.

De gehele database/normenset²⁸ met voorbeeldbewoordingen is te vinden op: <http://www.nognadertebepalen.nl>

In de formele (in de Verordening opgenomen) bewoordingen (zoals door EFSA voorgesteld en opgenomen in het register) worden niet altijd voor de consument even duidelijke termen gebruikt. Bijvoorbeeld: 'biotine draagt bij aan de normale psychologische functie'. In de praktijk bestaat de behoefte om 'psychologische functie' nader te definiëren. In de uitwerking van de lijst met voorbeeldbewoordingen is de bijbehorende EFSA opinie leidend geweest voor het bepalen van de reikwijdte van de claim. Vaak staan in paragraaf 2 aanwijzingen voor de reikwijdte van de claim. Er staat beschreven 'vanuit welk gezichtspunt' de EFSA de ingediende claim(s) beoordeeld heeft. In paragraaf 3 staat vervolgens het wetenschappelijke bewijs. Op deze manier zijn de alternatieve voorbeeldbewoordingen tot stand gekomen.

Mag men andere elementen uit de EFSA opinie overnemen dan die welke staan vermeld in de formele lijst met toegelaten gezondheidsclaims

Het is mogelijk om, als in de aan de toegestane voorbeeldclaim ten grondslag liggende EFSA opinie iets staat, dat niet in de voorbeeldclaim is opgenomen, hierover iets te vermelden. Dit moet dan uiteraard wel zodanig geformuleerd worden dat dit voldoet aan alle (overige) eisen die de ClaimsVO stelt. Of dit dan ook gebezigd mag worden voor andere nutriënten met dezelfde voorbeeldclaim, is afhankelijk van de onderliggende specifieke EFSA opinie voor die voorbeeldclaim. Men kan de gewenste informatie in de hoofdstukken 2 en 3 van elke individuele EFSA opinie terugvinden.

Alhoewel in een EFSA opinie zelf wel medische termen of deficiëntieziektes genoemd kunnen worden, mogen deze in de claimsbewoording niet terugkomen tenzij hier in de officiële bewoording in de wet wel gewag van wordt gemaakt.

Mag men de claim veralgemeniseren?

Als een gezondheidsrelatie is vastgesteld voor de werking van één specifiek vetzuur, dan kan dit niet veralgemeniseerd worden tot het toeschrijven van dit effect aan de gehele vetzuur familie. Dit is sterk afhankelijk van hoe een en ander in de EFSA opinie staat omschreven.

In de lijst met voorbeeldbewoordingen zijn ook de EFSA-opinies terug te vinden via links naar de EFSA site. Het kan behulpzaam zijn deze opinies te raadplegen. Men moet in het achterhoofd houden dat deze opinies geen wettelijke status bezitten. De opinie kan wel als onderbouwing worden gebruikt voor het positief oordelen over bewoordingen Alleen

²⁷ ClaimsVO art. 3 lid a

²⁸ Nog volledig in concept en 'geparkeerd' op website-ruimte van de Keuringsraad KOAG/KAG

de in het EU Publicatieblad gepubliceerde lijsten van toegestane gezondheidsclaims, met de specifieke voorwaarden voor het gebruik ervan, hebben kracht van wet.

Is er een relatie met de 'oude' indicatieve lijst gezondheidsclaims van de Keuringsraad KAG?

De Keuringsraad heeft zich in het verleden altijd beziggehouden op het grensvlak tussen gezondheids- en medische claims. De Keuringsraad had hiervoor de indicatieve CAG-lijst²⁹ gezondheidsclaims in beheer. In principe verandert dit grensvlak met de komst van de ClaimsVO niet. Het grote verschil tussen de indicatieve CAG-lijst en de nieuwe lijst met voorbeeldbewoordingen is dat de laatstgenoemde is gekoppeld aan een nutriënt/andere stof/levensmiddel, veelal zeer specifiek en concreet de gezondheidsrelatie beschrijft en dat er een wetenschappelijke onderbouwing van de EFSA aan ten grondslag ligt.

De nieuwe lijst met voorbeeldbewoordingen voor gezondheidsclaims is in de plaats van de CAG-lijst gekomen met dien verstande dat alle partijen op wie de ClaimsVO van toepassing is inspiratie kunnen opdoen met behulp van de lijst. Het is beslist geen uitputtende lijst met toegelaten bewoordingen. De lijst is afgestemd met het Ministerie van VWS en de NVWA.

Toepassing voorbeeldbewoordingen lijst gezondheidsclaims

Er is een zogenaamde synoniemen tabel opgesteld met, indien relevant, voorwaarden waaronder synoniemen gebruikt mogen worden. Zie ook de tabel in de bijlage bij het richtsnoer. Voor de volledigheid is de synoniementabel ook in de lijst met voorbeeldbewoordingen terug te vinden.

Effect 'na het eten'

Als in de officiële bewoording van de EFSA staat vermeld dat een nutriënt of een levensmiddel een bepaald effect teweeg brengt na het eten (na de maaltijd), moet dit "na het eten" expliciet in de bewoording van de claim voorop de verpakking zijn opgenomen als dit aspect sowieso duidelijk in de gebruiksvoorwaarden is aangegeven.

Er moet onderscheid gemaakt worden tussen de vermelding 'na het eten' in de formele bewoording van de claim en de vermelding 'na het eten' in de gebruiksvoorwaarden. Dit laatste moet altijd duidelijk gemaakt worden. Voor het overige moet er gekeken worden wat erover in de EFSA opinie (H.3) staat. Bij bepaalde effecten, bijvoorbeeld effecten op bloedglucosestijging is voor de consument voldoende duidelijk dat het altijd na het eten van iets is (maaltijd, snoep, etc.).

Gebruik van de term probiotica

Voor de term probiotica is een aanvraag bij de EC gedaan voor gebruik als een generieke omschrijving die traditioneel gebruikt wordt om een eigenschap aan te geven van een categorie levensmiddelen of dranken die een effect kunnen hebben op de gezondheid. De Europese Commissie heeft de aanvraag in behandeling. Naar analogie van de mogelijkheid om on-hold geplaatste gezondheidsclaims tot nader order te blijven gebruiken, kan de term 'probiotica' gebruikt blijven worden tot de Europese Commissie hierover een uitspraak doet.

Daarnaast kan 'probiotica' gebruikt worden in verplichte informatie op een etiket voor de aanduiding van de categorieën microvoedingsstoffen of stoffen die de waar kenmerken bij voedingssupplementen.

Als de term probiotica onderdeel is van een handelsmerk of merknaam die al voor 1 januari 2005 bestond, dan mogen producten in de handel worden gebracht tot en met 19 januari 2022.

---

²⁹ Zie www.koagkag.nl

Excessief/overmatig gebruik

Als in de voorbeeldclaim het woord 'excessief' of 'overmatig' wordt gebruikt, kan dit eventueel in de uiteindelijke bewoording worden weggelaten.

Kan men een door de EU goedgekeurde relatie afzwakken?

De basisgedachte is dat e.e.a. voor de consument dezelfde betekenis moet hebben en dat de consument niet misleid mag worden. In die context, lijkt het in de meeste gevallen niet bezwaarlijk te zijn een relatie af te zwakken. Bijvoorbeeld "is nodig voor" kan dan vervangen worden door "levert een bijdrage aan". Het omgekeerde, het versterken van de goedgekeurde relatie, ligt in deze zelfde context minder voor de hand. Het zal dan de totale uiting zijn die bepaalt of er nog sprake is van dezelfde betekenis.

Mag men stellen dat een nutriënt nodig is voor een bepaald effect?

Alleen als in de goedgekeurde voorbeeldclaim is opgenomen dat een nutriënt of levensmiddel ergens voor nodig is, kan dit woord ook in de daadwerkelijke uiting worden gebruikt. Anders zou verondersteld kunnen worden dat een normale en gevarieerde voeding ontoereikend zou zijn voor een goede gezondheid. Dat levert in dat geval strijd om met artikel 3 lid d ClaimsVO.

Hoe moet de lijst gelezen worden?

De lijst is opgenomen in een Excel document met hyperlinks. Men kan zoeken op een nutriënt of levensmiddel en ook op een categorie waarop gezondheidsclaims gemaakt kunnen worden.

Bij elke claim is de bijbehorende EFSA Journal als hyperlink toegevoegd. Door op de hyperlink te klikken wordt de EFSA Journal als pdf-file automatisch geopend. In paragraaf 3 van de EFSA Journal is de onderbouwing van EFSA veelal terug te vinden. Deze kan geraadpleegd worden als men twijfelt of een voorbeeldbewoording wel of niet zou kunnen op grond van wat de EFSA heeft vastgesteld.

Voor elke claim zijn alternatieve voorbeeldbewoordingen opgenomen die dezelfde strekking hebben als de geautoriseerde voorbeeldbewoording in de Europese wetgeving.

Algemene synoniemen tabel		
Claim	Synoniem	Opmerkingen
X draagt bij aan Y X speelt een rol bij Y X levert een bijdrage tot/aan	X is goed voor Y X ondersteunt Y X houdt Y in balans	Afhankelijk van de context; In balans houden niet altijd hetzelfde.
X draagt bij (aan het instandhouden) een normale Y	X draagt bij aan een normale Y X helpt bij/aan Y X zorgt <u>mede</u> voor X is nodig voor X ondersteunt Y X is belangrijk voor Y X houdt Y gezond X draagt bij aan het behoud van Y X speelt een rol bij Y	Te alles omvattend, tenzij het in de bewoording is opgenomen in de formele claimslijst Zie bv biotine en huid claim (38)
Metabolisme	Stofwisseling Vertering opbouw en afbraak (energie als vb)huishouding	
In stand houden	Handhaving Behoud van Op peil houden	
Normale waarde	normaal functionerende waarde gezonde waarde	Dit geldt in de meeste gevallen maar er zijn situaties denkbaar waarin de normaalwaarde niet per definitie gezond is.
folaat	foliumzuur	Consument herkent folaat niet en weet niet dat het iets verschillends is
immuunsysteem	afweersysteem weerstand	
tanden	kiezen, gebit	
flatulentie	gasophoping, winderigheid lucht of gas in maagdarmkanaal Winderig	
botten	beenderstelsel	

	skelet beenderen	
Voor het behoud van normale botten/tanden	...Sterke botten/tanden ...Gezonde botten/tanden	
vermoeid / moe	Futloos	Alleen in de context van fysieke vermoeidheid, geen 'geestelijke vermoeidheid', tenzij hier een onderbouwing in de EFSA opinie te vinden is
celdifferentiatie	celspecialisatie	
aderen	bloedvaten	
werking van de huid	functie van de huid	
resistant starch / resistent zetmeel	onverteerbaar zetmeel	
synthese	opbouw	
Arabinoxylaan	Tarwevezels	Consumenten kennen de term arabinoxylaan niet en begrijpen veel beter wat tarwevezels zijn. Als voldaan wordt aan de Voorwaarden voor gebruik, bevatten tarwevezels per definitie de benodigde hoeveelheid arabinoxylaan.
Bètaglucanen uit haver en gerst	Vezels uit haver en gerst	Consumenten kennen de term bètaglucanen uit niet en begrijpen veel beter wat vezels uit haver en gerst zijn. Als voldaan wordt aan de Voorwaarden voor gebruik, bevatten vezels uit haver en gerst per definitie de benodigde hoeveelheid bètaglucanen.
neurotransmissie	werking van het zenuwstelsel Prikkeloverdracht in de zenuwen	
lipiden	vet	
tandplaque	Tandaanslag	
Celdifferentiatie	celspecialisatie	
X draagt bij aan een normale Stoelgang	...het ontlasten/ het poepen	
Darminhoud	de ontlasting/de faecale bulk/de poep	

Overige interpretatiekwesities n.a.v. voorbeelden uit de praktijk

In de praktijk komen diverse voorbeelden van interpretaties voor die nadere uitleg behoeven. Steeds wordt als praktisch (niet bestaand) voorbeeld het merk 'Sunshine' gebruikt in een etiket. Sunshine bestaat uit een serie voedingssupplementen.

Voorbeeld 1. Moeten voor de genoemde nutriënten/stoffen altijd claims worden gebezigd?

ONJUIST

Sunshine Co-enzym Q10 + vitamine E tabletten
Celbescherming

1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

JUIST

Sunshine Co-enzym Q10 + vitamine E tabletten
Celbescherming*

*Vitamine E draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade
1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Overwegingen bij de interpretatie

- a) Het maken van een claim is vrijwillig
- b) Vitamine E heeft de goedgekeurde claim: draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade; voor Co-enzym Q10 is deze claim niet toegestaan. Er is geen enkele toegestane of on-hold claim voor Co-enzym Q10.
- c) Door de aanduiding, direct onder de productnaam 'celbescherming' wordt gesuggereerd dat het gehele product een celbeschermende werking heeft. Dit is niet toegestaan omdat er geen goedgekeurde claim voor Q10 is. Zonder de productclaim 'celbescherming' zou het etiket voldoen.
- d) Een toegestane mogelijkheid is het plaatsen van een asterix bij de productclaim 'celbescherming' waarbij de gebruiker van het product actief geleid wordt naar de asterix bij de goedgekeurde claim voor vitamine E;
- e) Zo is het gezondheidseffect is duidelijk met vitamine E verbonden.
- f) De nutriënten of andere stoffen die onder het kopje 'samenstelling' en onder het kopje 'ingrediënten' worden genoemd, staan daar om te voldoen aan relevante,

wettelijke etiketteringvereisten. Dit betekent daarom niet dat daarmee voedingsclaims worden gemaakt. (Wwb Voedingssupplementen, art 6 lid 1 onder a, art 7 lid 1)

Voorbeeld 2. Gebruik van een algemene claim (Artikel 10 lid 3 claims)

Sunshine Co-enzym Vit C + Vit E tabletten
Helpt uw gezondheid!

Vitamine C draagt bij tot de normale werking van het immuunsysteem
Vitamine E draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade
1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:

Vitamine C heeft de goedgekeurde claim: draagt bij tot normale werking van het immuunsysteem;
Vitamine E heeft de goedgekeurde claim: draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade.

Overwegingen bij de interpretatie

De claim 'helpt uw gezondheid!' is een verwijzing naar een algemeen, niet-specifiek voordeel van het voorbeeldproduct voor de algemene gezondheid. Dit is op grond van artikel 10 lid 3 alleen toegestaan als dit gepaard gaat (gepaard d.w.z. dat dit ergens in/op dezelfde uiting moet staan) met een specifieke gezondheidsclaim die is toegestaan. Dit is voor zowel vitamine C als vitamine E het geval.

Voorbeeld 3 Interpretatie merknamen en overgangstermijn artikel 28 lid 2

Sunshine Immunosupport tabletten

1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling:

Nutriënt I   x mg
Nutriënt II   y mg

Ingrediënten: Nutriënt I, Nutriënt II, hulpstoffen etc.

Overwegingen bij de interpretatie

a) Valt de merknaam onder overgangsregeling van artikel 28 lid 2?

Artikel 28 lid 2: Producten voorzien van handelsmerken of merknamen die bestonden vóór 1 januari 2005 en die niet aan deze verordening voldoen, mogen blijvend in de handel worden gebracht tot en met 19 januari 2022; daarna gelden de bepalingen van deze verordening.

Indien "Sunshine Immuunsupport" een handelsmerk is en vóór 1 januari 2005 in de handel was, mag deze naam blijvend gebruikt worden tot en met 19 januari 2022. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen handelsnaam, merknaam en fantasienaam. Is het een fantasienaam, dan geldt de lange overgangstermijn niet!

Voorbeeld 4. Interpretatie gebruik voedingsclaims/inhoudsclaims; productnaam met inhoudsstof

Sunshine Cranberry capsules
Op basis van/Bevat: Cranberry's

1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Deze cranberry's worden speciaal geogst op Terschelling.

Achtergrondinformatie:
Er wordt voor geen enkele gezondheidsclaim gebezigd.

Overwegingen bij de interpretatie

- a) Voor cranberry zijn alle ingediende gezondheidsclaims afgewezen. Dat betekent dat er geen enkele voedings- of gezondheidsclaim mag worden gebezigd. Het noemen van de stof in de naam van het product, is uitsluitend ter identificatie van het product en daarmee toegestaan. Andere extra vermeldingen waarmee een effect gesuggereerd kan worden, zijn niet toegestaan.
- b) Het noemen van de stof in de naam van het product, uitsluitend ter identificatie van het product, is toegestaan. De status van de vermeldingen 'op basis van/bevat: Terschellinger Cranberry's' en 'deze cranberry's worden speciaal geogst op Terschelling' is afhankelijk van de context waarin de vermeldingen worden gedaan: wanneer hiermee een heilzame voedingseigenschap wordt gesteld, geïmpliceerd, of de indruk wordt gewekt, dan zijn dit voedingsclaims en in dit voorbeeld niet toegestaan. In dit geval is het wel toegestaan.

Voorbeeld 5. Interpretatie gebruik voedingsclaims/inhoudclaims

Sunshine Combi tabletten
Guarana, Glucosamine, Taurine
1 x daags 1 tablet
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:

Er wordt voor geen enkel nutriënt een gezondheidsclaim gebezigd.
Guarana is een botanical met claims 'on hold' ;
Glucosamine heeft afgewezen claims en on hold claims op soepel bewegen;
Taurine heeft geen enkele goedgekeurde claim.

Overwegingen bij de interpretatie

Het noemen van de stoffen in de naam van het product, uitsluitend ter identificatie van het product, is mogelijk. Er worden verder geen gezondheidsclaims gemaakt.

Voorbeeld 6. Interpretatie gebruik voedingsclaims/inhoudclaims bij productnaam met gezondheidsclaim

Sunshine Combi Soepel Bewegen tabletten*
Guarana, Glucosamine, taurine
1x daags 1 tablet

Voedingssupplement

* Glucosamine helpt soepel bewegen

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:

Guarana is een botanical welke op 'on hold' staat; maar geen claim voor soepel bewegen.
Glucosamine heeft afgewezen claims en on hold claims op soepel bewegen;
Taurine heeft geen enkele goedgekeurde claim;

Overwegingen bij de interpretatie

- a) Ondanks dat onder de productnaam, de nutriënten extra vermeld worden/benadrukt worden, betekent dit nog niet dat er voedingsclaims worden gemaakt [zie discussie in voorgaande discussiekader]. Het geeft aan dat de inhoud van deze tabletten bestaat uit deze ingrediënten. Omdat de productnaam aan een gezondheidsclaim appelleert, moet met een asterix de gebruiker actief geleid worden naar het nutriënt/de nutriënten die voor dit gezondheidseffect verantwoordelijk zijn. In dit geval is dat glucosamine. Aan het etiket moet dan ook actief met een asterix verwezen worden naar: glucosamine ondersteunt soepel bewegen o.i.d.
- b) Taurine en guarana mogen in dit voorbeeld direct onder de productnaam in het rijtje niet opgenomen zijn. Omdat in de productnaam een gezondheidsclaim zit opgesloten, mogen er alleen maar ingrediënten direct onder staan die ook die bewezen/on hold gezondheidsclaim hebben. Taurine en Guarana hebben geen toegestane gezondheidsclaim op soepel bewegen. Wel mag het in de ingrediëntendeclaratie en/of samenstelling blijven staan, omdat dit een etiketteringvereiste is.

Voorbeeld 7. Interpretatie productnaam met meerdere ingrediënten

Sunshine Cranberry met Solidago capsules

Solidago ondersteunt de blaas

1 x daags 1 capsule
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:

Cranberry: gezondheidsclaim op blaas is afgewezen. Er is geen enkele claim voor cranberry's toegelaten, ook staan er geen cranberry claims meer op on hold;

Solidago: botanical op on hold met gezondheidsclaim op de blaas.

Overwegingen bij de interpretatie

Alhoewel de gezondheidsclaim op de blaas voor cranberry's is afgewezen, wordt deze claim hier duidelijk gekoppeld aan Solidago. Het etiket voldoet. Eventueel mag ook verwezen worden met een *, als volgt:

Sunshine Cranberry met Solidago* capsules

*ondersteunt de blaas

Zou het product: Sunshine Cranberry Solidago capsules hebben geheten, dan mag niet met een asterix bij Solidago naar de claim worden verwezen, omdat dan de asterix op het gehele product, dus ook op de cranberry, terugslaat.

Voorbeeld 8. Interpretatie; beschrijving van fysiologische processen

Sunshine Haar capsules
Biotine, Seleen, Zink
Voor sterk haar

1 x daags 1 capsule
Voedingssupplement

Sunshine Haar capsules bevat biotine, seleen en zink voor het in stand houden van sterk haar

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Informatie op het etiket

Elke dag verliezen we ongeveer 50 tot 100 haren per dag. Dit voedingssupplement ondersteunt de normale haargroei en daarmee het behoud van sterk haar.

Overwegingen bij de interpretatie

De respectievelijke EFSA opinies voor biotine, seleen en zink tonen geen relatie aan met haaruitval. Haaruitval, op de 'oude CAG-lijst' een toegestane gezondheidsclaim, wordt niet meer toegestaan als alternatief voor de toegestane claim: draagt bij tot de instandhouding van normaal haar. Wel mag worden aangegeven dat we ongeveer 50 tot 100 haren per dag verliezen. Als het maar in die context gedaan wordt, geldt daarbij geen verbod op de term "haaruitval". Dat is een normaal fysiologisch proces, waarbij het normaal is dat deze haren ook weer aangroeien. Bij haaruitval in engere zin is geen sprake meer van dit normale, fysiologische proces. Omdat normaal haar, sterk haar is, is deze claim wel toegestaan.

Voorbeeld 9. Interpretatie: 'oude en nieuwe systeem' zelfregulering

Sunshine Echinacea en Vitamine C
Voor extra weerstand

1 x daags 1 capsule
Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:
Echinacea staat als botanical op on hold;
Vitamine C heeft de goedgekeurde claim: draagt bij tot de normale werking van het immuunsysteem. Ook toegelaten is: ondersteunt de weerstand, voor de weerstand

Overwegingen bij de interpretatie

In EFSA opinie 2009;7(9):1226 is niet aangetoond dat vitamine C de weerstand verhoogt. Extra weerstand, in de 'oude CAG-lijst' een toegestane gezondheidsclaim, is dus niet meer toegestaan voor vitamine C. Dat betekent dat in dit voorbeeld het woordje 'extra' niet meer gebezigd mag worden. Ook al zou deze claim voor Echinacea alleen, nog wel gebezigd mogen worden.

Een claim voor extra weerstand voor vitamine C is in een bijzonder geval wel toegestaan. De claim mag gemaakt worden in combinatie met de zinsnede 'na fysieke inspanning' onder de voorwaarde dat het minimaal 200 mg vitamine C bevat en vermeldt dat het effect verkregen wordt bij inname van 200 mg vitamine C naast de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid vitamine C. Aan deze voorwaarden voldoet dit product niet, en daarom mag die claim niet gevoerd worden.

Voorbeeld 10. Interpretatie vezelrijk

Sunshine Vezels Kauwtabletten
Spijsvertering

1 x daags 2 tabletten
Voedingssupplement

Dit voedingssupplement ondersteunt de spijsvertering en is rijk aan vezels.

Samenstelling:
 Calcium x mg
 Tarwezemelen 150 mg

Voor de rest: samenstelling en ingrediëntendeclaratie conform etiketteringvereisten

Achtergrondinformatie:
 Calcium heeft als goedgekeurde claim: calcium draagt bij tot de normale spijsvertering door de productie van zoutzuur in de maag;
 Tarwezemelen heeft als goedgekeurde claim: Tarwezemelen dragen bij tot een snellere darmtransit.

Overwegingen bij de interpretatie

Vezelrijk/rijk aan vezels is een voedingsclaim. Volgens de bijlage behorende bij de ClaimsVO is vezelrijk als volgt gedefinieerd: De claim dat een levensmiddel vezelrijk is en elke andere claim die voor de consument waarschijnlijk dezelfde betekenis zal hebben, is alleen toegestaan als het vezelgehalte van het product minimaal 6 g/100 g of 3 g/100 kcal bedraagt. Artikel 5 lid 1 sub d stelt verder dat:

de hoeveelheid van het product die de consument, naar redelijkerwijs kan worden aangenomen, tot zich zal nemen, levert een significante hoeveelheid nutriënt of andere stof waarvoor de claim wordt gedaan, zoals omschreven in de communautaire wetgeving of, indien er ter zake geen voorschriften bestaan, een significante hoeveelheid die volgens algemeen aanvaard wetenschappelijk bewijs het geclaimde nutritionele of fysiologische effect bewerkstelligt.

Voor supplementen wordt aangehouden 3 g per dagdosering voor bron van vezel en 6 g per dagdosering voor rijk aan vezel. De voedingsclaim mag hier niet gemaakt worden en daarmee ook de gezondheidsclaim niet.

Voorbeeld 11. Interpretatie botanicals met on hold claims en niet on hold claims

Sunshine Guarana capsules
 Met/bevat Guarana
 Spijsvertering - ~~Botten~~

1 x daags 1 capsule
 Voedingssupplement

Dit voedingssupplement ondersteunt de spijsvertering.

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
 Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:
 Alle Guarana zaad claims staan, als botanical, op on hold. Er is een ingediende claim op spijsvertering. Er is geen enkele claim ingediend op botten.

Overwegingen bij de interpretatie

Alle claims voor botanicals die op on hold staan, vallen tot nader orde onder het overgangsregime. Claims voor botanicals die niet on hold zijn gezet mogen in het geheel niet meer. De claim voor botten i.c.m. guarana is dus niet meer toegestaan. Bij de beoordeling van de claim op spijsvertering wordt gekeken welke gezondheidsrelatie bij de aangevraagde claim is aangegeven. Vervolgens mogen dan alle relevante claims uit de 'oude CAG-lijst' mits niet onaannemelijk. In dit voorbeeld is 'sunshine guarana capsules' wel mogelijk, maar met/bevat guarana kan een voedingsclaim zijn (e.e.a. afhankelijk van de context).

Voorbeeld 12. Interpretatie productnaam en gezondheidsclaims

ONJUIST

Sunshine Tarwekiemolie met vitamine E* capsules
 * Anti-oxidant

Vitamine E draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade
 1 x daags 1 capsule

Voedingssupplement
 Samenstelling: conform etiketteringvereisten
 Ingrediënten: idem.

JUIST

Sunshine Tarwekiemolie met vitamine E capsules
 Anti-oxidant*

* Vitamine E draagt bij tot de bescherming van cellen tegen oxidatieve schade
 1 x daags 1 capsule

Voedingssupplement
 Samenstelling: conform etiketteringvereisten
 Ingrediënten: idem.

Overwegingen bij de interpretatie

Hier wordt geen voedingsclaim/bevat claim voor tarwekiemolie gemaakt. Omdat Anti-oxidant nu als een productclaim wordt gebruikt, moet duidelijk (bijvoorbeeld d.m.v. een asterix, of helemaal uitgeschreven) worden aangegeven dat het 'Anti-oxidant' op vitamine E slaat en niet op de tarwekiemolie. In het eerste voorbeeld slaat het * zowel op tarwekiemolie als op Vitamine E.

Het * hoort dan echter bij Anti-oxidant te staan en niet bij de claim over celbescherming door vitamine E.

Krachtige antioxidant is niet toegestaan want dat is geen toegelaten claim.

Voorbeeld 14. Interpretatie van de vermelding Forte

Sunshine Glucosamine Forte capsules of Sunshine Glucosamine Krachtige Formule

Glucosamine voor soepel bewegen
 1 x daags 1 capsule

Voedingssupplement
 Samenstelling: conform etiketteringvereisten
 Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:
Glucosamine claim 'voor soepel bewegen' staat op de on hold lijst

Overwegingen bij de interpretatie

Voor de vermeldingen Forte en Krachtige Formule wordt dezelfde redenering gevolgd als bij vergelijkende voedingsclaims (zie artikel 9, lid 2 van ClaimsVO). Naar analogie van de voedingsclaim "verhoogd gehalte aan" wordt voor gebruik van 'Forte' en 'Krachtige formule' als voorwaarde gesteld dat het product tenminste 30% meer glucosamine moet bevatten dan een vergelijkbaar product.

Voorbeeld 15. Interpretatie Probiotica

Sunshine Lactiaco® capsules
Bevat: Lactobacillus acidophilus
Probioticum

1 x daags 1 capsule

Voedingssupplement

Samenstelling: conform etiketteringvereisten
Ingrediënten: idem.

Achtergrondinformatie:
Lactiaco® is een product met een fantasienaam die op 1 januari 2010 op de markt is verschenen
Alle claims voor lactobacillus acidophilus zijn afgewezen

Overwegingen bij de interpretatie

De term probioticum mag als gezondheidsclaim niet meer gebezigd worden voor levensmiddelen, in dit geval melkzuurstammen, die zijn afgewezen. Dit mag nog slechts voor stammen die op de on hold lijst staan. Probioticum kan echter ook als een generieke omschrijving worden gezien en mag als zodanig gebruikt blijven worden tot daar door de Europese Commissie een besluit over is genomen. Hierbij geldt de eis dat er bij gebruik van de generieke benaming 'probiotica' geen nadruk op de (vermeende) heilzaamheid van probiotica gelegd mag worden, bijvoorbeeld door de context op de verpakking of in de reclame, of door de vermelding 'probiotica' op het etiket te herhalen. In dat geval zal de uiting getoetst worden aan de ClaimsVO. Zo is bijvoorbeeld "krachtig probioticum" of "bevat probiotische stammen" niet toegestaan omdat dit een heilzaam effect of heilzame werking suggereert.